



Universiteit
Leiden

The Netherlands

**Leven, werken en geloven in zeevarende gemeenschappen :
Schiedam, Maassluis en Ter Heijde in de zeventiende eeuw**

Wit, J.M. de

Citation

Wit, J. M. de. (2008, September 4). *Leven, werken en geloven in zeevarende gemeenschappen : Schiedam, Maassluis en Ter Heijde in de zeventiende eeuw*. Uitgeverij Aksant. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/13076>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/13076>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Stellingen behorende bij het proefschrift van J.M. de Wit,

Leven, werken en geloven in zeevarende gemeenschappen.

Schiedam, Maassluis en Ter Heijde in de zeventiende eeuw

1. De onregelmatigheid van inkomsten en de manier van loonuitbetaling in de scheepvaart leidden er toe dat zeventiende-eeuwse zeelieden doorgaans niet genoeg verdienen om een gezin van te kunnen onderhouden. Dit betekent echter niet dat zij niet huwden: vrouwen en kinderen droegen aan het gezinsinkomen bij.
2. Het feit dat de inwoners van Ter Heijde ondanks de voortdurende overstromingen in de zeventiende eeuw in het dorp bleven wonen, wijst op de noodzaak van het bestaan als visser.
3. Binnen het zeemanshuwelijk fungeerden vrouwen als intermediair tussen de samenleving aan de wal en die op zee.
4. Vroegmodern Maassluis kan door de sterke verwevenheid van cultuur en maatschappij met de visserij gekenschetst worden als 'occupational community'.
5. Hoewel zeelieden het grootste gedeelte van het jaar buiten de invloedssfeer van samenleving en kerk leefden, betekende dit nog niet dat zij a-religieus waren. (contra: M. Rediker, *Between the devil and the deep blue sea. Merchant Seamen, Pirates and the Anglo-American Maritime World, 1700-1750, 167-179.*) De onzekerheid van het zeevarende bestaan en de confrontatie met de wonderen der natuur leidden er wel toe dat zij ontvankelijk waren voor vormen van geloof die afweken van de officiële kerkleer.
6. Onderzoek naar zeevarende gemeenschappen kan een einde maken aan de 'gender-blindness' van de maritieme geschiedenis.
7. Om de kennis over het leven aan boord in de vroegmoderne tijd naar een hoger plan te tillen, zou de samenwerking tussen maritieme archeologen en maritieme historici geïntensiveerd moeten worden.
8. Microgeschiedenis is de enige vorm van geschiedwetenschap die het verleden letterlijk dichterbij brengt.
9. Het zou de vrouwenemancipatie bevorderen als werkende moeders en thuisblijvende moeders elkaar niet veroordeelden.
10. In de huidige evenementencultuur, waarbij mensen van 'belevenis' naar 'belevenis' rennen, bestaat weinig begrip voor iemand die meer dan tien jaar aan een proefschrift werkt.